

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 843/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom a jeho uzneseniami sp. zn. 11 Er 236/2004 z 2. apríla 2013, sp. zn. 9 Er 215/2012 z 8. apríla 2013 a sp. zn. 6 Er 226/2011 zo 14. februára 2013 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici a jeho uzneseniami sp. zn. 43 CoE 274/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 2 CoE 256/203 z 29. septembra 2013 a sp. zn. 2 CoE 193/2013 z 27. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. sp. zn. Rvp 639/2014, Rvp 640/2014 a Rvp 641/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 639/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 16. januára 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), čl. 14 dohovoru a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) a jeho uzneseniami sp. zn. 11 Er 236/2004 z 2. apríla 2013, sp. zn. 9 Er 215/2012 z 8. apríla 2013 a sp. zn. 6 Er 226/2011 zo 14. februára 2013 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a jeho uzneseniami sp. zn. 43 CoE 274/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 2 CoE 256/203 z 29. septembra 2013 a sp. zn. 2 CoE 193/2013 z 27. septembra 2013.

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmluvy o úvere uzavretej s dlžníkmi úver, na zabezpečenie ktorého bola účastníkmi zmluvného vzťahu uzatvorená rozhodcovská zmluva, resp. notárska zápisnica.

Súdny exekútor na základe poverení udelených okresným súdom začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúcie. V priebehu exekučných konaní okresný súd napadnutými rozhodnutiami exekúcie zastavil. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky svojimi napadnutými rozhodnutiami potvrdil okresným súdom vydané prvostupňové rozhodnutia.

3. Sťažovateľka vyjadruje nesúhlas s napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktorým vytkla ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávnych ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich, keď okresný súd „... rozhodol nad rámec zverenej právomoci; svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom“. Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd a krajský súd „nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie..., svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia a s použitím chybných aplikácií a interpretácií...“. Sťažovateľka tiež uviedla, že „všeobecné súdy porušili právo sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods.1 Ústavy SR) ale aj právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) tým, že nerešpektovali jeho právo na to, aby sa jeho právna vec pred vnútroštátnym súdom rozhodovala na základe správneho a adekvátneho právneho základu. Súčasťou takého právneho základu však po vstupe Slovenskej republiky do EÚ je aj výklad práva EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v konaní o prejudiciálnej otázke... Tvrdíme, že súd sa nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS...“.

4. Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakuje právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti okresného súdu a krajského súdu, ktorým vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávnych ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich a zároveň poskytuje ústavnému súdu vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na uvedené konania.

5. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, čl. 14 dohovoru a čl. 47 charty postupom okresného súdu a uzneseniami sp. zn. 11 Er 236/2004 z 2. apríla 2013, sp. zn. 9 Er 215/2012 z 8. apríla 2013 a sp. zn. 6 Er 226/2011 zo 14. februára 2013 a postupom krajského súdu a uzneseniami sp. zn. 43 CoE 274/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 2 CoE 256/203 z 29. septembra 2013 a sp. zn.

2 CoE 193/2013 z 27. septembra 2013, zrušil napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu a veci vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

6. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

7. S prihliadnutím na obsah s'ťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 639/2014, sp. zn. Rvp 640/2014 a sp. zn. Rvp 641/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených s'ťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe s'ťažovateľky, okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým tieto s'ťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

16. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

17. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

18. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky, v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

19. Podstatou sťažností je tvrdenie sťažovateľky, že napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ktorými súdy rozhodli o zastavení exekúcií, boli porušené jej označené práva. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd a krajský súd vydali svoje rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybných aplikácií a interpretácií práva a zároveň nedostatočne zistili skutkový stav bez aplikácie relevantnej právnej normy a bez vykonania dokazovania a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnili. Napadnutými rozhodnutiami malo dôjsť k ohrozeniu existujúcich pohľadávok

sťažovateľky a v konaní mala mať sťažovateľka výrazne nevýhodné postavenie a zaobchádzalo sa s ňou odlišne.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 47 charty napadnutými uzneseniami okresného súdu

20. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 443/2011).

21. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, II. ÚS 443/2011).

22. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenia okresného súdu sp. zn. 11 Er 236/2004 z 2. apríla 2013, sp. zn. 9 Er 215/2012 z 8. apríla 2013 a sp. zn. 6 Er 226/2011 zo 14. februára 2013, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že

proti nim bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosti v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 47 charty napadnutými uzneseniami krajského súdu

23. Ústavný súd po preskúmaní sťažností zistil, že argumenty sťažovateľky sú v podstate totožné s jej argumentmi, ktoré použila v stovkách sťažností, ktoré už riešil ústavný súd tak, že ich odmietol vo vzťahu ku krajským súdom ako zjavne neopodstatnené. Sťažovateľka označila len iné rozhodnutia krajského súdu v skutkovo a právne obdobných veciach, v ktorých súd posudzoval relevantnosť exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku alebo notárskej zápisnice), ktorými malo dôjsť k porušeniu jej označených práv.

24. Keďže ústavný súd predtým už vo viacerých svojich rozhodnutiach podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky, nepovažoval za potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je v prípade týchto sťažností sťažovateľky, pretože sú sťažovateľke dobre známe.

V tomto smere sa pri predbežnom prerokovaní týchto sťažností ústavný súd plne stotožňuje s dôvodmi uvedenými vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. sp. zn. III. ÚS 242/2011 z 31. mája 2011, sp. zn. II. ÚS 473//2011 z 20. októbra 2011, sp. zn. II. ÚS 379/2011 zo 7. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. III. ÚS 416/2012 z 12. septembra 2012, sp. zn. I. ÚS 409/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 410/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 22/2014 z 22. januára 2014, sp. zn. IV. ÚS 307/2014 z 23. mája 2014, ako aj ďalších rozhodnutiach týkajúcich sa obdobných sťažností sťažovateľky, ktoré skončili odmietnutím rovnakých a opakujúcich sa sťažností sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pri akceptovaní právnych záverov rozhodnutí všeobecných súdov o zastavení exekúcií v stovkách prípadov, pretože rozhodcovské rozsudky alebo notárske zápisnice z rôznych dôvodov neboli spôsobilými exekučnými titulmi na vedenie exekúcií.

25. Ústavný súd preto jej sťažnosti v časti nametajúcej porušenie základných práv postupom a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 43 CoE 274/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 2 CoE 256/203 z 29. septembra 2013 a sp. zn. 2 CoE 193/2013 z 27. septembra 2013 bez podrobnejšej argumentácie odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e: Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

V Košiciach 9. decembra 2014